

82. møde.

Mandag den 15. maj kl. 2.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om afgørelse af de mellem visse organisationer af arbejdsgivere og arbejdere bestående uoverensstemmelser har afgivet betænkning over nævnte lovforslag.

Da betænkningen endnu ikke er færdigdupliceret og omdelt, skal jeg udsætte mødet. Det genoptages kl. 2⁴⁵.

Mødet udsat kl. 2².

Mødet genoptaget kl. 2⁴⁵.

Formanden: Den på dagsordenen opførte sag kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik altså til:

Anden behandling af forslag til lov om afgørelse af de mellem visse organisationer af arbejdsgivere og arbejdere bestående uoverensstemmelser.

(Første behandling findes i tidenden sp. 3709, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 931).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Per Hækkerup: Som det fremgår af betænkningen, har udvalget drøftet forskellige spørgsmål, som blev draget frem under første behandling; desuden har vi modtaget en henvendelse fra Sømændenes Forbund og Søfyrbødernes Forbund, som ligeledes gav anledning til forhandlinger. Henvendelsen er fremkaldt af den utryghed og usikkerhed, som sømændene og søfyrbøderne føler over for deres arbejdsvilkår, ikke mindst med henblik på forskellige arbejdsretlige spørgsmål søfolkenes organisationer og rederierne imellem — det var i hvert fald det indtryk, vi under forhandlingerne i udvalget fik i mit parti.

Flertallet i udvalget har i høj grad følt, at her var et problem, som kunne give anledning til vanskeligheder, og vi har derfor formuleret en udtalelse i betænkningen, hvori vi henstiller til Dansk Arbejdsgiverforening og til Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund at bidrage til en løsning af de uoverensstemmelser mellem sømændene, søfyrbøderne og Danmarks Rederiforening, som blev fremdraget over for udvalget. Som det fremgår af betænkningen, er til denne knyttet et bilag, hvori søfolkenes organisationer nærmere redegør for deres synspunkter.

Jeg vil gerne understrege, at med den bemærkning, flertallet fremsætter i betænkningen, er der ikke taget standpunkt til de spørgsmål, sømændene har rejst over for udvalget. Dels har vi ikke hørt, hvad den anden part måtte mene om disse spørgsmål, dels har tiden ikke været tilstrækkelig til, at vi har kunnet sætte os ind i tingene. Endelig gælder det, at det vel næppe kan siges at være en opgave for folketinget at forsøge på at danne sig en mening i sådanne konkrete retsspørgsmål, men vi følte, at det under alle omstændigheder, ud fra ønsket om at bidrage til at få tingene til at glide så godt som muligt og ud fra ønsket om at bidrage til nu at få ro på arbejdsmarkedet, var rigtigt af os at vedtage denne henstilling til hovedorganisationerne om at yde deres til, at spørgsmålet kan blive løst.

Det spørgsmål, som vel nok optog den meste tid ved første behandling, spørgsmålet om det såkaldte protokollat, har vi også behandlet i udvalget. Udvalgsflertallet har den opfattelse, som der gives udtryk for i konklusionen, at det i tvivlstilfælde

[Per Hækkerup.]

må afgøres af overenskomstnævnet, hvorvidt aftalen kan påberåbes, efter at mæglingsforslaget er forkastet og derefter ophøjet til lov. Jeg har mærket mig, at de synspunkter, det ærede medlem hr. Hans Rasmussen gav udtryk for med hensyn til forståelsen af dette protokollat, er blevet bekræftet af formanden for Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund. Flertallet har med denne bemærkning i betænkningen ikke taget stilling til, hvorvidt den opfattelse, det ærede medlem gav udtryk for, var udvalgsflertallets, men har ment, at det under alle omstændigheder var klart, at det her drejede sig om et arbejdsretligt eller fagretligt spørgsmål, som først og fremmest var parterne imellem, og som derfor på sædvanlig måde, som det gælder vedrørende overenskomsterne, i tvivlstilfælde måtte finde sin afgørelse ved overenskomstnævnet.

Der er en fejl i den omdelte betænkning*), idet det efter omtalen af disse to spørgsmål hedder, at flertallet indstiller lovforslaget til vedtagelse. Det er ikke et flertal, idet det ærede medlem hr. Hans Rasmussen ikke er deltager i denne indstilling, og dette betyder, at det kun er 8 medlemmer, der står bag indstillingen og vedtagelsen af lovforslaget, nemlig 7 fra socialdemokratiet og 1 fra det radikale venstre.

Jeg vil også gerne i tilknytning til de bemærkninger, jeg gjorde om henvendelsen fra Sømændenes Forbund, stille et spørgsmål til den højtærede udenrigsminister, som jeg gerne vil bede den højtærede udenrigsminister eller den højtærede arbejdsminister besvare.

I den henvendelse, vi fik fra sømændenes og søfyrbødernes organisationer, blev der peget på en særlig alvorlig konsekvens af nogle af de begivenheder, som omhandles i henvendelsen fra søfolkenes organisationer, og som der nærmere er gjort rede for i bilaget til betænkningen, nemlig den konsekvens, at søfolk, der var, som det hedder, deporteret fra USA, derefter ikke havde mulighed for at vende tilbage dertil. Da det i nogle af disse konkrete tilfælde drejer sig om søfolk, som i mange år har sejlet på Amerika, og i visse tilfælde endda om

søfolk, som er gift og bosat i Amerika, kan enhver forstå, at det har de alleralvorligste konsekvenser for de pågældende, hvis de nu bliver betragtet som deporteret i henhold til amerikansk lovgivning og dermed forment adgang til USA. Derfor spørger jeg den højtærede udenrigsminister, om det vil være muligt for regeringen over for det amerikanske udenrigsministerium og de amerikanske myndigheder at rejse spørgsmålet om en løsning og medvirke til en sådan, så at de pågældende kan få lov til at vende tilbage både til deres normale livsvilkår og til deres normale arbejdsvilkår.

Det ændringsforslag, som mindretallet venstre og de konservative har stillet, skal jeg ikke gå nærmere ind på. Jeg har allerede på mit partis vegne under første behandling tilkendegivet, at vi, som situationen er og ud fra vort principielle synspunkt, ikke mener at kunne medvirke til løsning af konflikten ved at gennemføre et forslag om voldgift.

Til de bemærkninger, det ærede medlem hr. Aksel Larsen som mindretal har gjort, vil jeg også gerne knytte et par enkelte betragtninger. Jeg er naturligvis tilfreds med, at det ærede medlem tager det samme standpunkt, som flertallet har gjort med hensyn til søfolkenes henvendelse, men når det ærede medlem derudover i betænkningen rejser forskellige spørgsmål, mener jeg nok, det fortjener en kommentar fra min side.

Det ærede medlem hr. Aksel Larsen taler om, at når folketinget ved at ophøje mæglingsforslaget til lov griber ind i fastsættelsen af løn- og arbejdsvilkår, burde det tages under alvorlig overvejelse at fastsætte en mindsteugeløn for voksne arbejdere på mindst 250 kr. Nu tror jeg nok, der er enighed blandt praktisk taget alle mennesker i Danmark om, at en ugeløn på 250 kr. burde være det mindste for en voksen arbejder, men om det vil være rigtigt at udvide lovgivningsmagtens indgreb i det, der normalt plejer at være arbejdsmarkedets parter eget område for fri forhandling, til at gennemføre en lovgivningsforanstaltning, hvorved vi fastsætter en mindsteløn, mener jeg nok man har lov at sætte et spørgsmålstegn ved.

Jeg er ikke sikker på, at de faglige organisationer vil være indforstået med en

*) Rettet i tillæg B. sp. 931.

[Per Hækkerup.]

sådan indgriben, og under alle omstændigheder mener jeg, at spørgsmålet har så vidtgående konsekvenser, at det ikke har været muligt for os i den korte tid, der har været til udvalgsbehandlingen, at tage stilling til det. Jeg er derfor en smule forundret over, at det ærede medlem har ment at kunne fremhæve det som en, jeg havde nær sagt naturlig konsekvens af, at mæglingforslaget ophøjes til lov.

Det ærede medlem har derudover i sin mindretalsudtalelse beskæftiget sig med spørgsmålet om pris- og avancekontrollen. Under første behandling gav den højtærede statsminister et svar til det ærede medlem, hvori den højtærede statsminister sagde, at såfremt udviklingen på prisområdet skulle gøre det nødvendigt, ville regeringen overveje, om yderligere foranstaltninger kunne være påkrævede — og ved „yderligere foranstaltninger“ forstår jeg foranstaltninger ud over de beføjelser, monopoltilsynet i henhold til den gældende lov har til at gribe ind.

Jeg vil gerne spørge den højtærede statsminister, om han er i stand til på nuværende tidspunkt at uddybe denne udtalelse noget, thi det er naturligvis ganske klart, at det, når vi ophøjer mæglingforslaget til lov, og når der i øvrigt er sket en række overenskomstfornyelser, som betyder forøgede lønninger til lønmodtagerne, vel næppe kan undgå at få visse virkninger på prisdannelsen, i hvert fald på visse områder af varemarkedet. På den anden side er det helt givet, at det må være en fællesinteresse for os alle, at der ikke som følge af disse forskydninger i lønniveauet indtræder sådanne prisstigninger af almindelig karakter, at de mere eller mindre ophæver virkningerne af de lønforbedringer, overenskomstsituationens løsning har medført.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale, at man vedtager lovforslaget, således som det foreligger. Vi har ikke ment at kunne medvirke til at foretage ændringer i mæglingforslaget. Vi er i og for sig enige i den betragtning, som er kommet til udtryk i det ærede medlem hr. Aksel Larsens mindretalsudtalelse om det ønskelige i, at de månedslønnede fik deres lønregulering pr. 1. marts, men vi har ikke fra regeringen eller fra regerings-

partierne kunnet få den fornødne tilslutning til at foretage en sådan ændring i mæglingforslaget. Vi har altså afholdt os derfra, også af den grund, at begynder vi først at ændre ved mæglingforslagets indhold, påtager folketinget sig i højere grad den opgave at virke som en voldgiftsdomstol, end vi mener er hensigtsmæssigt. Vi indstiller derfor til det høje ting, at mæglingforslaget uforandret ophøjes til lov.

Formanden: I overensstemmelse med den ærede socialdemokratiske ordførers fremstilling (sp. 3773) vil der være at foretage rettelse i betænkningen.

Erik Eriksen: Som den socialdemokratiske ordfører, det ærede medlem hr. Per Hækkerup, udtalte, og som det i øvrigt fremgår af betænkningen, har udvalget haft møde med en deputation fra Sømændenes Forbund i Danmark og Søfyrbødernes Forbund i Danmark, og flertallet har på dette grundlag afgivet den udtalelse, som det ærede medlem omtalte. Fra mindretallet venstres og de konservatives side siger vi i betænkningen, at vi ikke kan tiltræde flertallets udtalelse, idet vi gør opmærksom på, at det er kun den ene part, der har haft lejlighed til at udtale sig i sagen, og at en bedømmelse af denne således er ganske udelukket. Forholdet er jo dette, at der har været et sådant pres på udvalgsarbejdet, at det slet ikke har været gørligt at kunne høre den anden part i sagen.

Hvad angår det meget omtalte protokollat, skal jeg også derom henvide til betænkningen. Jeg skal for mit vedkommende indskrænke mig til den tilføjelse, som ikke er uinteressant, at Landsorganisationens formand, hr. Eiler Jensen, i bladet Aktuelt helt og fuldt har erklæret sig enig med det ærede medlem hr. Hans Rasmussen, og alene den udtalelse tror jeg nok skal sætte sine spor. Jeg er stadig helt overbevist om, at den vil give anledning til uro og pres, øget inflation og flydende forhold på arbejdsmarkedet i det hele taget. I øvrigt skal jeg ikke genoptage debatten; jeg henviser til mine tidligere udtalelser.

Jeg skal så blot sige et par ord yderligere om det ændringsforslag, som venstre og det konservative folkeparti har stillet, og igen minde om, at ved det forslag, vi fremsatte

[Erik Eriksen.]

i april måned om arbejdskonfliktens ophør, stillede vi regeringen frit med hensyn til, hvilke midler den ville bringe i anvendelse for at standse den løbende konflikt: enten ophøjelse af forligsmændens mæglingsforslag til lov eller nedsættelse af en voldgiftsdomstol. Jeg vil gerne på ny understrege, at vi med dette vort forslag tog hensyn til, at der forelå en væsentlig forskel på de to konfliktområder. Jeg har allerede tidligere nævnt, at mæglingsforslaget for jern- og metalindustrien var anbefalet af begge parter ledelser, og deraf kunne man forsvare at udlede, at der næppe kunne være afgørende mangler i forslaget for nogen af parterne. Det mener jeg også den senere udvikling har bekræftet, idet det vedtagne mæglingsforslag ikke betyder nogen væsentlig afvigelse fra det første mæglingsforslag. Men det lå anderledes for transportområdet. Her havde arbejdernes ledelse ikke anbefalet, og derfor mente vi, det var rimeligere med en voldgift. I den foreliggende situation står vi imidlertid uden anbefaling af nogen art. Derfor er det for os at se dobbelt uheldigt at ophøje mæglingsforslaget til lov, og det må vel også nævnes, at mæglingsforslagets fremkomst adskiller sig fra den normale fremgangsmåde.

Om selve vort ændringsforslag skal jeg kun sige, at ideen i det vil man finde i §§ 2, 3 og 6. Det fremgår af § 2, at der skal nedsættes et nævn bestående af et formandskab på 3 medlemmer samt 4 andre medlemmer, hvoraf 2 udpeges af Dansk Arbejdsgiverforening og 2 af Landsorganisationen i Danmark De samvirkende Fagforbund. Formandskabet, hvoraf 1 medlem skal være højesteretsdommer og 1 skal være nationaløkonom med kendskab til arbejdsmarkedets forhold, skal udnævnes af statsministeren efter fællesindstilling af Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark De samvirkende Fagforbund, og i tilfælde af at enighed mellem disse ikke kan opnås, sker indstillingen således — jeg citerer —:

„1 medlem indstilles af højesteret, 1 medlem af det rets- og statsvidenskabelige fakultet ved Københavns universitet og 1 medlem af den faste voldgiftsret.“

Videre fastslås det, at intet medlem af statens forligsinstitution eller formandskab i den faste voldgiftsret kan være medlem af nævnet.

I § 3 foreslår vi, at for så vidt der inden for nævnet ikke foreligger enstemmighed om afgørelsen af den foreliggende sag eller i det mindste 4 medlemmer stemmer for en bestemt afgørelse, træffes afgørelsen af formandskabet. For så vidt der inden for formandskabet ikke foreligger enstemmighed om afgørelsen eller mindst 2 stemmer for en bestemt afgørelse, bliver sagen at afgøre af nævnets formand.

Den ved § 6 foreslåede ordning skal jeg ikke sige meget mere om. Jeg har allerede nævnt den tankegang, der ligger til grund for paragraffens formulering. Det siges heri, at ved nævnets kendelse skal det tilsigtes, at der under hensyn til områdets særlige forhold fastsættes arbejdsretlige bestemmelser samt løn- og arbejdsvilkår i overensstemmelse med de overenskomster, der er oprettet i foråret 1961 for de øvrige overenskomstområder, og med samme løbetid som disse.

Vort ændringsforslag er, som det også fremgik af den ærede socialdemokratiske ordførers udtalelser, afvist af socialdemokratiet af principielle grunde og tillige af den højtærede arbejdsminister. Han understregede, at principielt måtte man afvise dette. Vi har fra oppositionens side erklæret os villige til forhandling om alle enketheder, men heller ikke på dette grundlag har det været muligt at få tilslutning i udvalget ud over hos de to partier, der har stillet ændringsforslaget.

Det er afvist af principielle grunde, dog må det tilføjes, at det ærede medlem hr. Baunsgaard ikke vil være med til at afvise af principielle grunde. Der må jo så være andre, tungtvejende grunde til, at det ærede medlem må gøre det, men disse grunde

[Erik Eriksen.]

skal jeg undlade at komme ind på på dette tidspunkt.

Jeg skal slutte med at anbefale at stemme for mindretallets ændringsforslag.

Poul Sørensen: Jeg kan i flere henseender henvise til det, der allerede har været fremført angående den afgivne betænkning.

Også vi må understrege, at den skrivelse, der foreligger fra Sømændenes Forbund i Danmark og fra Søfyrbødernes Forbund i Danmark, kun dækker den ene side af sagen, og at det havde været heldigst, om sagen havde været belyst fra begge sider. Nu har flertallet alligevel ønsket at optage skrivelsen som bilag til betænkningen, og selv om der er taget et forbehold med hensyn til selve indholdet af skrivelsen, havde det vel nok været bedre, om sagen havde været oplyst fuldt og helt, inden vi havde fremlagt den for det høje ting.

Protokollatet har været drøftet i udvalget, og jeg vil udtale store betæneligheder med hensyn til det, der her er kommet frem. Det ligger altså nu sådan, som det også har været nævnt her fra talerstolen, at et fremtrædende medlem af, ja, oven i købet formanden for Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund, har udlagt sagen på den måde, at han må holde på, at protokollatet ikke kan gælde fremefter. Der åbner sig store perspektiver for de fem grupper, som nu er stillet friere, end de ville have været, om protokollatet var anerkendt fra alle sider. Når jeg tænker på den drøftelse, der er ført i tinget, bliver jeg yderligere bestyrket i, at der vil være god grund til, at alle parter er nøje orienteret om, hvorledes forligsinstitutionen skal virke. Der er altså først udarbejdet ét mæglingsforslag, og på et senere tidspunkt et andet som supplement hertil, og nu står vi efter manges mening usikkert over for en meget væsentlig del af det sidste, idet man fra De samvirkende Fagforbunds side mener at kunne se bort fra protokollatet. Dette kan ikke opklares nærmere ved denne forhandling, men såvel jeg som det ærede medlem hr. Erik Eriksen nærer stor ængstelse for, hvad det kan indebære i tiden fremefter.

Jeg er tilfreds med, at vi har fået stillet vort voldgiftsforslag som ændringsforslag. Vi har bestræbt os for at komme i for-

handling med de andre partier, for det sidste ord er antagelig ikke sagt om den voldgiftsordning, som vi kunne tænke os skulle gælde for fremtiden. Det var selvfølgelig ikke muligt at råbe socialdemokratiet op på den foreliggende baggrund, men skuffelsen var stor, i hvert tilfælde for mig, da det viste sig, at det ærede medlem hr. Baunsgaard på det radikale partis vegne klart afviste forslaget. Vi havde dog håbet, at der her havde været en forhandlingsmulighed, og at voldgiftsforslaget kunne have fået støtte fra den side. Det er trist at skulle sige, at det parti, der måske først har rejst denne sag her i folketinget, nu er det første, der forlader tanken om en voldgiftsordning som middel imod arbejdsstridigheder. Jeg støtter det ændringsforslag, der foreligger fra vor side, og jeg foreslår, at man stemmer for det.

Sluttelig skal jeg kun gøre den bemærkning, idet jeg minder om den forhandling, vi nu har haft hele aftenen og et stykke af natten om det foreliggende lovforslag, at den sidste måned har været en alvorlig tid, med stor usikkerhed for vort land, og jeg kan stadig kun placere ansvaret herfor ét sted, nemlig hos regeringen. Den har på dette område som på så mange andre vist en usikkerhed, man godt kan være ængstelig for, når man ved, at den skal sidde i spidsen for arbejdet et stykke tid endnu i hvert fald.

Med disse få bemærkninger vil jeg endnu en gang anbefale vort ændringsforslag til vedtagelse.

Baunsgaard: Det ærede medlem hr. Erik Eriksens bemærkninger om den henvendelse, udvalget har modtaget fra en deputation fra søfyrbødernes og sømændenes fagforbund, vil jeg give det ærede medlem ret i: det er på det foreliggende grundlag ikke muligt at foretage en bedømmelse af sømændenes og søfyrbødernes problemer. Det har man heller ikke gjort fra flertallets side. Vi opfordrer blot de to hovedorganisationer til at bidrage til en løsning, og jeg kan med min bedste vilje ikke forstå, at ikke alle kan anerkende dette ønske.

Det forbavser mig selvfølgelig ikke, at man gerne vil pointere forskellen mellem det radikale venstre og oppositionens stilling til det foreliggende spørgsmål om

[Bainsgaard.]

voldgift. Det ærede medlem hr. Erik Eriksen mente, at der måtte være andre grunde end de principielle til, at jeg har taget den stilling, jeg har. Det har det ærede medlem ret i. Det ærede medlem ville undlade at komme ind på det. Det vil jeg ikke. Forholdet er det ganske enkle, at der for mig har været spørgsmål om at vælge den vej, der efter min bedømmelse i den givne situation hurtigst, bedst og mest effektivt vil føre til, at transportstrejken bliver bragt til ophør. Det ærede medlem hr. Poul Sørensen sagde, at det var trist at skulle sige, at det radikale venstre som den første tilhænger af voldgift nu var den første til at forlade tanken. Man kunne måske sige det på den måde, at det ærede medlem hr. Poul Sørensen og oppositionens stilling til voldgiftstanken er så ny, at man dårlig kan have haft tid til at forlade den endnu. Man skal jo først få den, før man kan forlade den.

Må jeg så sige til de ærede medlemmer hr. Poul Sørensen og hr. Erik Eriksen, at der kunne være anledning til at gøre en række principielle betragtninger, men for mig er det afgørende, som jeg sagde det ved første behandling, at det for folketinget er opgaven at følge den vej, som hurtigst kan medføre, at den sidste af de løbende konflikter bliver bragt til ophør. Dette står for mig som det, og kun det, det drejer sig om nu. Berlingske Tidende skriver i sit nummer af gårds dato efter en omtale af arbejdsgivernes nej — jeg beder om tilladelse til at citere —:

„Men i den sidste fase har der lydt et nej fra arbejdsgivernes side. De har ikke kunnet tilslutte sig, at de områder, der har strejket længst, skal have større løntillæg end de områder, der vedtog det oprindelige forslag. Dette er forståeligt. Men prisen kan blive en arbejdskamp til skade for hele samfundet, hvis mæglingforslaget ikke ophøjes til lov i dag.“
Jeg er rent undtagelsesvis i den situation at kunne udtale fuld tilslutning til og glæde over en leder i Berlingske Tidende.

Aksel Larsen: Jeg kan, som man ved, ikke se andet, end at når man skrider til at ophøje mæglingforslaget til lov, så erklærer man herved fra folketingsflertallets side principielt, at folketinget ikke blot har

magt, men også ret til at gribe ind og afgøre løn- og arbejdsvilkår. Når man tager den stilling — og jeg er da ganske klar over efter alt det foreliggende, at den stilling har man i de to regeringspartier, og den har man i hvert fald i venstre og det konservative folkeparti; jeg er ikke helt klar over, hvordan det står til med de uafhængige — kan man ikke nægte overhovedet at beskæftige sig med løn- og arbejdsvilkår, og så må det også være rimeligt at spørge folketinget, om det ikke kunne tænke sig at fastsætte en mindsteløn. Jeg er ikke af den mening, at det er ubetinget heldigt, at noget sådant gøres, men på den anden side er der jo et meget stort skridt fra at fastsætte en mindsteuigeløn til overhovedet at ville fastsætte lønninger og arbejdsvilkår. Det ville være det heldigste, hvis fagorganisationerne selv havde været i stand til at skaffe denne mindsteløn på 250 kr., som har været aktuel under denne overenskomstsituation.

Jeg skal ikke komme detaljeret ind på grundene til, at det ikke er blevet opnået, men jeg kan ikke se andet, end at folketinget i en sådan situation kunne og burde tiltage sig ret til at sørge for, at mindstelønnen blev opnået. Derfor har jeg i udvalget spurgt de øvrige partiets repræsentanter om, hvordan de stillede sig hertil, men jeg har fået afvisende svar fra dem; det ville de ikke være med til. Jeg beklager dette. Det kunne måske være vanskeligt at få det gennemført lige akkurat i denne trækning, men så kunne man få det gennemført senere. Jeg har imidlertid ikke sporet nogen sympati for tanken og har derfor ikke stillet noget ændringsforslag derom, så meget mindre som det jo nok ville være en lille smule vanskeligt at stille det netop til det regeringslovforslag, vi her behandler.

På den anden side påvirker den omstændighed, at man stiller sig så afvisende over for tanken, naturligvis også min stilling til regeringsforslaget, selv om afvisningen ikke er ene om at afgøre denne stilling.

Det ærede medlem hr. Per Hækkerup mener, at man kan henholde sig til, hvad den højtærede statsminister har sagt med hensyn til ønsket om pris- og avancekontrol. Det, den højtærede statsminister sagde, var, at hvis det skulle vise sig nødvendigt

[Aksel Larsen.]

på grund af grove prisforhøjelser og lignende, kunne man jo overveje, om man burde indføre almindelig pris- og avancekontrol. Dette synes jeg ikke er tilfredsstillende, navnlig ikke når vi tænker på, at ganske vist bliver folketingset ikke færdig med sit arbejde til pinse, men vi bliver vel nok færdige med det inden sankt Hans, og der er vel ikke så store muligheder for, at regeringen inden den tid kommer med et lovforslag om en udvidet priskontrol.

Så har vi sommeren, hvor folketingset ikke er inde. I den tid kan priserne stige i uønsket grad, og det vil komme til at koste ikke alene arbejderne, men også landet dyrt og drive os videre ad inflationens vej. Jeg synes ikke, man skal vente, til man er ude for ublu prisstigninger, men hellere kaste brønden til, inden der er fare for, at barnet drukner. Derfor har jeg måttet gøre opmærksom på, som man ser i betænkningen, at da ønsket om at få udvidet monopoltilsynets beføjelser for nærværende må anses for afvist fra regeringspartierne side — og nogen som helst sympati for det har man jo ej heller kunnet spore hos venstre og de konservative — må vi forbeholde os selv at møde frem med forslag her i tinget.

Man har udtrykt svære betænkeligheder ved, at det mæglingforslag, man nu vil ophøje til lov, giver transportgruppen en lille smule mere end visse af de andre grupper, der har vedtaget mæglingforslagene, for deres vedkommende har fået. Jeg kan ikke se, at der er nogen anledning til at nære betænkeligheder, bl. a. af den grund, at transportgruppen jo havde forkastet det oprindelige mæglingforslag. De grupper, der har vedtaget det, er jo i nogen grad selv skyld i, at de ikke har kunnet opnå yderligere forbedringer, og de kan måske af dette lære, at man skal ikke være så ivrig efter at stemme for et forslag, man i grunden er utilfreds med.

Venstre og de konservative er i den grad bange for at give transportgruppen selv de små indrømmelser, der ligger i forligsmændens sidste mæglingforslag, at de her stiller et ændringsforslag om tvungen voldgift. Jeg kan absolut ikke støtte en sådan tanke, men selv om jeg skulle kunne det — hvad jeg altså ikke kan, jeg må rent principielt afvise det — så måtte jeg da afvise det

forslag, der er formuleret her, fordi det oven i købet fastlægger et bestemt kommissorium for den eventuelle voldgiftsdomstol, nemlig gående ud på, at denne skal udarbejde et mæglingforslag bedst muligt i overensstemmelse med de overenskomster, der er gældende for andre grupper. Det er aldeles meningsløst, at man vil binde en voldgiftsdomstol til, at den skal indrette overenskomsterne for en gruppe, der ikke har sluttet overenskomst, efter det grundlag, andre grupper tidligere har sluttet overenskomst på. Ja, jeg ser godt, at det siges, at det foreslåede nævn skal se på, om der er ganske særlige hensyn at tage til transportgruppen, men generelt er det dog sådan, at man vil have det skal holde afgørelsen så nær som muligt op ad de andre grupper.

Det ærede medlem hr. Poul Sørensen sagde, at det var trist for ham at måtte sige, at de radikale nu svigter voldgiftstanken, som er deres egen opfindelse og oprindelig store kærlighed. Jeg vil gerne sige til det ærede medlem, at der er ingen af os andre, der tror, at det var trist for ham at sige det. Han var glad for at kunne sige det, han var lykkelig for det. Jeg synes, man skal holde op. Vi har i hele denne overenskomstsituation, når vi har diskuteret spørgsmålet herinde, tydeligt mærket, at venstre og de konservative lægger mest vægt på i debatten på en eller anden måde at komme til at rette nålestik imod de radikale. Det kan de have deres fornøjelse af. Det er formodentlig ikke særlig trist, men jeg synes, det er den lille politik, og den kunne de gerne lade fare. Det ærede medlem hr. Poul Sørensen kunne have sagt, at det var trist, at de radikale havde svigtet voldgiftstanken, men at sige, at det er trist for ham at måtte sige noget sådant — nej, det skal han lade være med, for det er der ingen der tror på.

Så er der protokollatet. Jeg anser protokollatet, som man kalder det, for at være aldeles uberettiget. Jeg fatter ikke, at en statens forligsmand kan indføje et sådant protokollat i et mæglingforslag, at bilægge et mæglingforslag noget sådant eller gøre et mæglingforslags fremsættelse afhængig af, at et sådant protokollat bliver underskrevet. Det er lige stærkt nok at sige til transportgruppen: nu får I et mægling-

[Aksel Larsen.]

forslag, der giver 10 øre mere til timelønninger og 3 øre mere til akkord, end de andre grupper får, men så skal I underskrive et protokollat om, at de andre grupper ikke må forsøge at skaffe sig forbedringer i overenskomstperioden. Det er dog, jeg var lige ved at sige — men det har jeg måske ikke lov at sige om forligsmanden, der ikke kan deltage i debatten — ligefrem uanstændigt, at man kobler noget sådant til et mæglingforslag for transportgruppen, noget, som ikke vedkommer den. Man siger altså til transportgruppen: I skal få disse beskedne fordele, hvis I vil medvirke til, at de andre arbejdere holder sig i skindet. Det er aldeles uberettiget, så hvis mæglingforslaget i sin oprindelige skikkelse havde indeholdt protokollatet som en integrerende bestanddel, måtte folketinget have slettet dette protokollat; det ville jeg ubetinget have stillet forslag om. Nu er det ikke nogen integrerende bestanddel af mæglingforslaget, som det blev forelagt til afstemning, og som det findes i bilaget til lovforslaget; derfor har jeg den opfattelse, at det ikke er gyldigt, dels fordi det ikke er optaget i bilaget til lovforslaget, dels fordi det var indføjet af hensyn til Arbejdsgiverforeningen; den har jo forkastet mæglingforslaget, og så kan den ikke bagefter pukke på et protokollat, den har fået indføjet og fået underskrevet. Det fritager naturligvis ikke Landsorganisationen De samvirkende Fagforbunds ledelse for ansvar i anledning af, at man har indladt sig på at underskrive dette protokollat, men jeg har i hvert fald ikke kunnet tilslutte mig den opfattelse, at nu må arbejdsretlige instanser finde ud af, om protokollatet har gyldighed. Jeg mener, det har ikke gyldighed.

Så er der søfolkene, og de fortjener ligegodt et par ord, selv om man ikke burde bruge så megen tid, hverken af hensyn til tinget eller af hensyn til sig selv, på dette tidspunkt. Forholdet er det, at søfolkene — forudsat at den fremstilling, vi fik af søfolkenes deputation, er rigtig, hvad jeg ikke nærer tvivl om — ikke alene ikke har fået nogen egentlig lønforbedring, men at en del af dem har fået lønforringelse. Søfolkene har ikke lavet aktion for lønforhøjelse i hele overenskomstperioden; de har

derfor ikke fået noget andet, end hvad de kunne få i medfør af pristalsreguleringen. Men til sidst lykkedes det dem i fjor at få en forhandling med Rederiforeningen.

De ansøgte om denne forhandling allerede i maj måned i fjor, og efter at de i nogle måneder havde skrevet 5 anbefalede breve til Rederiforeningen for overhovedet at få lov til at tale med foreningen, opnåede de at få en forhandling i september, hvorefter de fik et tillæg på 35 kr. om måneden til voksne, udlærte søfolk, der havde været mindst 3 måneder på skibet. Dette 35 kroners løntillæg pr. måned udløb den 1. marts, og siden den tid har søfolkene ikke fået det. Nu har de fået tilbudt en timelønsforhøjelse, som er så stor, at 62 pct. af sømandsforbundets medlemmer, efter hvad søfolkene opgiver, opnår de 35 kr. Men de andre kommer ikke så højt op; de kommer oven i købet ud for en lønforringelse. Jeg synes, dette er en særbehandling af søfolkene, som folketinget burde opponere imod derved, at det ændrede mæglingforslaget, når man da endelig vil ophøje det til lov.

Det må også bemærkes, at det kun er Rederiforeningens medlemmer, der er så karrige over for søfolkene, hvorimod de rederier, der ikke står i Rederiforeningen, betaler adskilligt højere lønninger, og det gælder såvel private rederier som det statsrederi, der hedder den kgl. grønlandske handel.

Yderligere kommer hertil, at søfolkene er udsat for særbehandling derved, at de er månedslønnede; de fik i det første mæglingforslag, som blev forkastet, tilbudt at forslaget skulle træde i kraft for ugelønnede pr. 21. marts, men for månedslønnede pr. 1. marts, altså med tilbagevirkende kraft. Nu står der i tillæggsforslaget fra forligsmanden, at det skal træde i kraft fra den 14. maj, og der står intet om de månedslønnede. Det forekommer mig åbenbart urimeligt, at forligsmanden ikke har taget hensyn til de månedslønnede. Som forslaget er formuleret, kan det ganske vist opfattes, som om de nye bestemmelser alligevel skal være gældende for de månedslønnede fra den 1. marts, men heroverfor har forligsmanden mundtligt erklæret, at han har fortolket det sådan, at de først skal have gyldighed fra den 14. maj. Dette mener jeg også man burde have ændret her i folke-

[Aksel Larsen.]

tinget; jeg har talt for det i udvalget, men jeg har ikke fundet ørenlyd, og jeg anser det for meningsløst og hensigtsløst at stille ændringsforslag, når jeg ved, at samtlige øvrige partier vil gå imod det.

Endvidere er der dette med repressalier for begåede ulovligheder eller påståede ulovligheder. Ja, jeg skal ikke gå i detaljer, men nøjes med at henvise til, hvad der er sagt i henvendelsen fra søfolkene. Det er naturligvis givet, at der under en sådan konflikt på begge sider foregår noget, som man kan løbe til en eller anden domstol med — det være sig den faste voldgiftsret, sø- og handelsretten eller andre instanser. Der kunne måske også være tale om, at man kunne gå til politiet med kriminelle anmeldelser. Mig bekendt er der noget, der hedder posthæmmelighed, og kaptajnerne på danske skibe har, selv om skibet ligger i fremmed havn, ikke lov til at bryde breve til søfolkene og affotografere deres indhold og derefter lukke brevene og aflevere dem til søfolkene, lige så lidt som de har ret til at tilbageholde breve, der kommer til søfolkene fra deres organisationer, og nægte at udlevere dem eller nægte at oplæse telegrammers indhold.

Det forholder sig også sådan efter den fremstilling, jeg har fået — og jeg tror, den er rigtig — at i en konfliktsituation som denne går det for mange rederiers vedkommende for langsomt med at befordre posten fra søfolkenes organisationer ud til skibene; den kan jo kun beføres ved rederiernes hjælp, fordi de er de eneste, der præcis ved, hvilke havne skibene anløber i den nærmeste fremtid. Derfor var det skik, at man afleverede brevene frankeret som luftpost på rederikontoret, som så skulle sende dem videre. Men der er altså adskillige rederier, som under hele konflikten ikke har kunnet bevæge sig til at putte dem i postkassen, således at forbundet ikke har kunnet komme i forbindelse med besætningen på skibene. Under disse forhold vil der naturligvis ske mangt og meget, som man ved at pukke på love og forordninger kan indklage for retten.

Der kan også udøves andre repressalier; man kan nægte at forhyre folk og den slags, og på den anden side kan også søfolkenes organisationer have noget at klage over. Jeg finder, at her burde der siges noget al-

vorligt om, at alle den slags repressalier og indklagen for voldgift o. s. v. ikke bør finde sted, og hvis sådan indklagen er sket, bør den trækkes tilbage. Det kunne være sat ind i lovforslaget; det ville slet ikke have været urimeligt. Vi har præcedens herfor fra afslutning af de større faglige konflikter, hvor de to parter selv har sat ind i overenskomsten, at de er enedes om ikke bagefter at ville forfølge hinanden, selv om der var begået noget, der sådan lå på kanten af det lovlige; folketinget kunne altså godt sætte noget sådant ind i lovforslaget, men det har man ikke villet.

Under disse omstændigheder har jeg tiltrådt den bemærkning, der findes i betænkningen om, at de to hovedorganisationer skal gøre, hvad de kan for at sørge for, at sagen bringes i orden med det formål at skåne søfolkene for disse repressalier, og med det formål at sikre det, som formentlig er nok så vigtigt som arbejdsfred, nemlig arbejdsro.

Der er en ting til, som må bemærkes, og det er, at hvis man betragter stemmetallene fra arbejdernes afstemninger, ser man, at søfolkene kun møder op med et par tusinde stemmer. Ja, det gælder Sømændenes Forbund; det stemmer med kun 2 000 stemmer, og så er det jo nok, hvis det møder med 1 500 stemmer; dermed er opfyldt kravet om de 75 pct. Men dette, at der er 5 200 søfolk, der ikke deltager i afstemningen, nemlig dem, der er forhyret med danske skibe, som ikke indløber i dansk havn, og som i medfør af søloven ikke kan deltage i afstemningen, fordi de ikke kan komme hjem, nogle har forsøgt — man kunne gøre det at sende mæglingforslaget ud til dem, men det nytter ikke, når mæglingforslaget ikke kommer dem i hænde — dem skal man også tage hensyn til, når man pukker på, at afstemningsresultatet i transportgruppen er sådan og sådan. Man må altså erindre, at flertallet af søfolkene ikke har haft lejlighed til at deltage i afstemningen, og at søfolkenes organisationers hovedbestyrelse af grunde, som ikke er mig helt klare, ikke engang har adgang til pr. kompetent forsamling at stemme for de fraværende medlemmer.

Af disse grunde mener jeg at der burde have været foretaget ændringer i mæglingforslaget, før man ophører det til lov.

[Aksel Larsen.]

Hvad angår Bornholm, forholder det sig sådan, som jeg tidligere har sagt, at Bornholmsfarten kunne være fortsat uændret, hvis ikke Rederiforeningen havde forbudt Dampskibsselskabet af 1866 at ordne sig fredsommeligt med søfolkenes organisationer. Det er Dampskibsrederiforeningen og Arbejdsgiverforeningen, der ville have Bornholm isoleret; det er ikke søfolkenes organisationer.

Hvad Grønland angår, har jeg med interesse hørt den højtærede Grønlandsministers tale her. Jeg forstår meget vel, at det bliver en temmelig alvorlig situation, hvis man ikke får trafikken på Grønland i gang igen i fuldt omfang. På den anden side vil jeg gerne stille det spørgsmål, om det virkelig forholder sig således, at den kgl. grønlandske handels overenskomst med søfolkene udløb den 1. maj. Et nyt overenskomstforslag er udarbejdet og underskrevet af såvel den kgl. grønlandske handels direktion som søfolkenes organisationers ledere, men har ikke kunnet træde i kraft, fordi det mangler godkendelse af den højtærede Grønlandsminister. Hvis dette er tilfældet, er det i hvert fald ikke søfolkenes skyld, om Handelens skibe ikke kan sejle. Men trafikken på Grønland foregår overvejende med private rederiers skibe, som er chartret af den kgl. grønlandske handel, og forholdet er det, at disse skibes besætninger må sejle for en ringere løn end den, den kgl. grønlandske handel giver, idet Handelens skibes besætninger får et istillæg — jeg tror, det er på 65 kr. om måneden. Der er fra søfolkenes organisationer gentagne gange stillet forslag til den kgl. grønlandske handel om at chartre skibe på andre vilkår, nemlig på de vilkår, at besætningen skulle have samme løn som besætningen på Handelens skibe. Jeg fatter ikke, at den kgl. grønlandske handel ikke har ordnet sig på den måde; i så fald havde man været fri for, at farten på Grønland blev begrænset eller indstillet.

Det er hævdet af venstre og de konservative, at de vanskeligt kunne tage stilling til det, søfolkene har fremført i deputation over for udvalget, fordi man ikke har hørt den anden part. Ja men undskyld, den anden part kunne vel godt forestille sig, at søfolkene ville møde op i tinget, og så kunne Rederiforeningen også være kommet. Hvis

man var så interesseret i at høre Rederiforeningens fremstilling, kunne udvalget eller de særlig interesserede partier ved hjælp af telefonen sikkert have fået tilkaldt repræsentanter for Rederiforeningen, forudsat at disse ville behage at møde. Det, at de ikke mødte, ikke interesserede sig for denne sags behandling i folketinget, bør ikke bevirke, at man ikke vil tage hensyn til, hvad søfolkenes deputation har sagt.

Jeg skal lade det være nok med dette. Jeg vil gentage, hvad der står i betænkningen, at vi naturligvis ikke kan stemme for det af venstre og det konservative folkeparti stillede ændringsforslag, og at vi ikke kan love at stemme for regeringens lovforslag, når regeringspartierne ikke vil være med til at ændre det i den retning, vi har ønsket.

Iver Poulsen: Jeg kan ikke stærkt nok beklage det tempo, hvori dette lovforslag behandles. Ved begyndelsen af dette møde, i denne sene natte-time, fik vi udleveret en betænkning afgivet af det udvalg, der har behandlet lovforslaget, og et ændringsforslag bestående af 9 paragraffer og dertil som bilag en udtalelse fra Sømændenes Forbund i Danmark og Søfyrbødernes Forbund i Danmark. Der er ikke en gang levnet os tid til at læse disse forskellige ting igennem endsige underkaste dem blot en nogenlunde ordentlig gennemgang og behandling.

Det er klart, at vi under sådanne forhold ikke kan tage stilling til enkeltheder, hverken i betænkning eller ændringsforslag eller det øvrige materiale; jeg må derfor indskrænke mig til at gøre et par betragtninger gældende, og det må blive mit partis principielle betragtninger.

Vi er af den bestemte opfattelse, at i et liberalt samfund må det menneske, som har noget at sælge, selv bestemme, til hvilken pris vedkommende vil sælge, og om vedkommende overhovedet vil sælge. Derfor ønsker vi ikke, at konflikter på arbejdsmarkedet skal løses gennem indgreb fra anden side. Det er noget, som arbejdsmarkedets parter selv må finde frem til en løsning af under det ansvar, som påhviler dem i et demokratisk samfund.

Jeg kan derfor nøjes med at sige, at vi ikke kan stemme for ændringsforslaget lige så lidt som for lovforslaget.

Hans Rasmussen: Jeg skal ikke på dette sene tidspunkt fremføre mange betragtninger, men henvise til de bemærkninger, jeg gjorde ved første behandling. Min endelige stillingtagen vil jeg redegøre for ved lovforslagets tredje behandling.

Herudover vil jeg blot gøre opmærksom på, at jeg tror ikke, det af socialistisk folkeparti i betænkningen fremførte, særlig med henblik på mindsteugelønnen, ville være nogen heldig ordning. Når man fastsætter en mindstebetaling, kan den gøres til genstand for ændringer og dermed få stærk indflydelse under de forhandlinger, der alene skulle føres mellem arbejdsgivere og arbejdere på det frie arbejdsmarked.

Hvad spørgsmålet om tvungen voldgift angår, har jeg adskillige gange i tinget haft lejlighed til at fremføre mine synspunkter herom, og jeg må selvfølgelig ligesom mit partis ordfører anbefale, at man stemmer imod ændringsforslaget.

Arbejdsministeren (Bundvad): Jeg takker udvalget for den meget hurtige behandling af dette vigtige lovforslag. Jeg ved, det er et svært stof at komme igennem med så kort et varsel, derfor takker jeg. I øvrigt vil jeg på grund af det sene tidspunkt svare ganske kort på de spørgsmål, der har været fremme. Jeg beder om, at folketinget ikke opfatter det som en uhøflighed, men vi skal jo igennem med sagen.

Om venstres og det konservative folkepartis forslag om en løsning af konflikten ved tvungen voldgift vil jeg sige, at de to partier først på aftenen gennem statsministerens tale blev klar over, at et sådant forslag ikke kunne få støtte. Det måtte også fremgå af, at regeringen havde fremsat forslag om ophøjelse af mæglingforslaget til lov. Jeg skal derfor uden at gå ind i diskussionen om det ændringsforslag, der er stillet, anbefale, at man stemmer imod det.

Hvad angår de henvendelser, der er kommet fra søfolkene om deres arbejdsretlige spørgsmål, vil jeg gerne anbefale, at sagen forhandles med hovedorganisationerne. Jeg tør tro, at der her er en vej frem til en rimelig løsning af de vanskelige problemer. Med hensyn til problemet med de sømænd, der har haft vanskeligheder i USA, har udenrigsministeren bedt mig svare, at

han er villig til at tage disse spørgsmål op til forhandling med amerikanske myndigheder og yde støtte til en positiv løsning.

Om protokollatet skal jeg ganske kort sige, at det er ikke dette som sådant, der er til diskussion; det er spørgsmålet om, hvad der skal ske, hvis man ikke kan blive enig om fortolkningen i forbindelse med ophøjelsen af mæglingforslaget til lov. Dét mener jeg udvalget har ramt rigtigt, når man siger, at i påkommende tilfælde bør sagen forelægges overenskomstnævnet.

Det ærede medlem hr. Aksel Larsens spørgsmål om mindstelønsordningen er noget, der i og for sig må optage os ganske alvorligt. Vi ved, at det er en ordning, man har i en række lande, England, Frankrig og USA, men dér er det jo en social ordning, hvorved man sikrer grupper af befolkningen, som ikke er beskyttet gennem deres faglige organisationer, en mindste levestandard; men det er ikke det, det ærede medlem taler om, det er højere lønninger. Når den vej foreslås, må man nok spørge, hvad der så er tænkt på. Hvordan ser arbejdsmarkedets parter på det? For det er jo ikke bare spørgsmålet om at fastsætte en mindsteløn. Man må vel gå ud fra, at de lønninger, der ligger lige over, om jeg så må sige grænselønninger og andre, så også ville kunne fastsættes ved lov. Vil det ikke i løbet af ganske kort tid føre til en almindelig lovmæssig fastsættelse af lønningerne uden indflydelse fra arbejdsmarkedets parter? Jeg nævner dette for at sige, at det er et interessant, men også vanskeligt problem. Vi må imidlertid arbejde videre med tanken.

Jeg skal, som det ærede medlem hr. Per Hækkerup gjorde det, henvise til statsministerens udtalelse tidligere på aftenen om pris- og avancekontrollen.

Jeg anbefaler at stemme mod det stillede ændringsforslag og ved tredje behandling stemme for ophøjelse af mæglingforslaget til lov.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget

forkastedes med 99 stemmer mod 67; 7 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 1, de til paragraffen knyttede bilag 1 og 2 og §§ 2-4
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i dag kl. 4¹⁵ med følgende dagsorden:

Eventuelt: tredje behandling af:

Forslag til lov om afgørelse af de mellem visse organisationer af arbejdsgivere og arbejdere bestående uoverensstemmelser.

Mødet hævet kl. 3⁵³.

83. møde.

Mandag den 15. maj kl. 4¹⁵.

Formanden: Det er meddelt mig, at udvalget angående forslag til lov om afgørelse af de mellem visse organisationer af arbejdsgivere og arbejdere bestående uoverensstemmelser ønsker at afgive mundtlig indstilling ved nævnte lovforslags tredje behandling.

Den på dagsordenen opførte sag kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, bekræfter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

Tredje behandling af forslag til lov om afgørelse af de mellem visse organisationer af arbejdsgivere og arbejdere bestående uoverensstemmelser.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3771).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Per Hækkerup: I overensstemmelse med mine tidligere udtalelser skal jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Erik Eriksen: Vi er i venstre dybt uenige med regeringen og dens partier i den måde, hvorpå arbejdskonflikterne bringes til oplysning; men det er klart, at denne konflikt nu må høre op. Den vej, vi fra oppositionens side har anvist, nægter flertallet at gå, og det beklager jeg. Men alligevel, fordi konflikten jo tvinger samfund og erhvervsliv i knæ, hvis den får lov at løbe videre, vil vi ikke stemme imod den eneste mulighed for at få arbejdsfred, og den eneste mulighed er regeringens forslag. Jeg vil tilråde, at vi afholder os fra at stemme.

Poul Sørensen: Også jeg tilråder, at vi afholder os fra at stemme.

Aksel Larsen: Vi synes, det er på tide, at denne konflikt bliver bragt til afslutning, men vi finder ikke, at den bør bringes til afslutning på de vilkår, der er fastlagt i det lovforslag, som nu er til tredje behandling, og vi synes slet ikke om, at man har afvist vore tanker om selv de beskedneste ændringer i det mæglingforslag, forligsmanden sidst stillede. Derfor vil vi stemme imod lovforslaget.